

УДК 711.1 *д.т.н., професор О.І.Сингаївська, доцент П.П.Чередніченко,
кафедра міського будівництва, О.С.Усова,
кафедра міського господарства Київського національного
університету будівництва і архітектури*

ПРОСТОРОВИЙ ПІДХІД ДО ОБГРУНТУВАННЯ АРХІТЕКТУРНИХ РІШЕНЬ

Розглянуто навчальний посібник авторів д.т.н., професора Габреля М. М. і к.т.н. Габреля М. М. «Просторовий підхід до обґрунтування архітектурних рішень».

Ключові слова: просторовий підхід, архітектурний об'єкт, архітектурне рішення.

У львівському видавництві «СПОЛОМ» вийшов в світ навчальний посібник д.т.н., професора, завідувач кафедри архітектурного проектування НУ «Львівська політехніка» Габреля М. М. і к.т.н., доцент кафедри архітектури та планування сільських поселень Львівського національного аграрного університету Габреля М. М. «Просторовий підхід до обґрунтування архітектурних рішень» [1].

Цей навчальний посібник рекомендовано до друку Вченою радою Інституту архітектури НУ «Львівська політехніка». Його рецензентами виступили член-кореспондент АМ України, Народний архітектор України, Лауреат державної премії України в галузі архітектури, доктор архітектури, професор Дьомін М.М. і завідувач кафедри дизайну та основ архітектури НУ «Львівська політехніка», доктор архітектури, професор Лінда С.М.

Автори прагнули, і це на нашу думку їм вдалося, методично подати вже існуючі знання про просторовий підхід до архітектурного проектування об'єктів і споруд, системно представити простір, розкрити тенденції розвитку архітектурно-просторових взаємодій у різні історичні періоди, детально зосередитись на тих положеннях підходу, які ще досліджені недостатньо.

На думку авторів посібник буде корисним для студентів-архітекторів, урбаністів практиків, усіх кому не байдужі проблеми обґрунтування архітектурних рішень. Але ми вважаємо він заслуговує уваги більш широкого загалу. І в першу чергу, всіх хто займається проблемами містобудування, міського будівництва і господарства, працює на керівних посадах в системі архітектури і містобудування та житлово-комунального сектору.

У вступній частині розкривають поняття «просторовий підхід» в архітектурі в сучасних умовах, як поняття набагато ширше ніж середовище та

ландшафт. Вони підкреслюють, що на сьогодні практично не сформована цілісна методологія архітектурної діяльності та архітектурного проектування для нових політичних і соціально-економічних умов у державі. Тому виникла об'єктивна необхідність у якісно новому мисленні та характері діяльності архітектора, що досі не завжди усвідомлюється.

В даному випадку *об'єктом осмислення* виступає простір життєдіяльності суспільства, а *предметом* – методи його архітектурної організації, а також обґрунтування й формування архітектури об'єктів і споруд у різних просторових ситуаціях.

Тому за мету в посібнику поставлено задачу методично подати вже існуючі знання про просторовий підхід до архітектурного проектування об'єктів і споруд, системно представити простір, розкрити тенденції розвитку архітектурно-просторових взаємодій у різні історичні періоди, детально зосередитись на тих положеннях підходу, які ще досліджені недостатньо.

Автори вбачали наступні завдання запропонованого видання:

- ознайомити студентів з різносторонніми науковими знаннями про простір його структуру, розширити їх ерудицію в цій сфері;
- подати знання про історичний, теоретико-методологічний апарат проектування архітектурних будівель і споруд, розкрити місце простору та містобудівних знань у цій системі;
- розкрити можливості просторового підходу в аналізі та оцінці ситуацій, обґрунтуванні ефективних та гармонійних архітектурних рішень;
- показати методологічну культуру та можливості просторового підходу на прикладі вирішення різноманітних завдань, допомогти студентам оволодіти його методами для проектної діяльності.

У посібнику автори використали ідеї багатьох вчених, насамперед українських та польських. Матеріали розміщено в певній послідовності для зручності засвоєння матеріалу студентами.

Перший розділ розкриває сутність і основні характеристики простору; подано генезу простору в архітектурно-урбаністичній історії; теоретичні передумови підходу та методи дослідження й оцінки ландшафту. На визначеній основі структурізовано завдання архітектурно-урбаністичного проектування та проаналізовано проблеми просторового підходу.

В другому розділі осмислено методологічні основи та прикладні методики оцінки просторових ситуацій, вимоги й засади обґрунтування рішень в архітектурному проектуванні.

Третій розділ розглядає практичні аспекти просторового підходу у вирішення конкретних архітектурно-містобудівних задач. Наведено характерні ознаки урбанізованого, аграрного рекреаційного ландшафтів і вимоги

просторового підходу до архітектурних рішень, приклади обумовленості архітектури різними просторовими ситуаціями.

Кожний розділ закінчується посібника закінчується питаннями для самоконтролю та додаткового вивчення.

Для написання цього навчального посібника використана література з 94 джерел вітчизняної та зарубіжного походження. Серед них 13 закордонні, в основному польські. В списку використаних джерел праці Бабаєва В. М., Білоконя Ю. М., Бистрякова І. К., Владимірова В. В., Гродзінського М. Д., Гусакова В., Дьоміна М. М., Драпиковського О. І., Іванової І. Б., Ключниченка Є. Є., Куця Є. С., Нагірного Ю. П., Осітнянка А. П., Плешкановської А. М., Посацького Б. С., Преображенського В. С., Ступеня М. Г., Фільварова Г. Й., Фоміна І. О., Черкеса Б. С. та ін., в т.ч. і праці авторів.

Заслуговує увагу термінологічний словник, в якому автори навели і розтлумачили понад 180 термінів, які вони використали в даному посібнику.

В цілому навчальний посібник написаний зрозумілою для студентів мовою, з конкретними прикладами для практичного використання. Тому було вирішено помістити інформацію про це видання у нашому віснику для ознайомлення широкого кола фахівців вищих навчальних закладів нашої держави, які ведуть підготовку за напрямом «Будівництво і архітектура», а також практикуючих спеціалістів науково-дослідних і проектних інститутів цього ж напрямку.

Література

1. Габрель Микола. Просторовий підхід до обґрунтування архітектурних рішень [Текст]: навч. посібн. / Микола Габрель, Михайло Габрель. – Львів: СПОЛОМ, 2016. – 284 с.: рис., табл.

Аннотація

Рассмотрено учебное пособие авторов д.т.н., профессора Габреля М.М. и к.т.н. Габреля М.М. «Пространственный подход к обоснованию архитектурных решений».

Ключевые слова: пространственный подход, архитектурный объект, архитектурное решение.

Annotation

The learning manual “The spatial approach to the justification of the architectural solutions” by the professor M. Gabrel, doctor of technical sciences and M. Gabrel, candidate of technical sciences, is examined.

Key words: spatial approach, architectural unit, architectural solution.